

Gierej, Cezary

"W matni New Age. New Age - kultura i filozofia", Randall N. Baer, Samuel Rouvillois, Kraków 1996 : [recenzja]

Studia Teologiczne 15, 387-389

1997

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Pojawiają się różne sekty rozprzestrzeniające swoje zatrute „macki” na cały kraj. Trudno nie dostrzegać tego problemu i nie można nie podejmować prób walki, nie można udawać, że nic się nie dzieje i mieć złudną nadzieję, że zakończy się śmiercią naturalną. Nie pozwala na to coraz większa liczba ofiar. Nie możemy przyglądać się, gdy wielu wiernych, przeżywając taki, czy inny kryzys, włącza się w szeregi sekciarzy szukając zrozumienia, pomocy, sensu i celu życia.

Cenną pozycją, w związku z powyższym, jest *Anatomia sekty* ks. Andrzeja Zwolińskiego. Książka ta mogłaby służyć jako podręcznik „sektologii”, gdyż dokładnie, a zarazem w sposób przystępny dla czytelnika, wyjaśnia w 14 rozdziałach zjawisko sekt. Polecałaby ją wszystkim których interesuje to zagadnienie i chcieliby swoje wiadomości uszeregować, poszerzyć lub skonfrontować a także tym, których ten problem dotyczy bezpośrednio, tzn. których bliscy są członkami sekt.

Autor prezentuje termin sekta w powiązaniu z pojęciami kultu i religii. Próbuje dać odpowiedź na pytanie o przyczynę wzrostu popularności sekt we współczesnym świecie. Następnie klarownie, odwołując się do konkretnych przykładów, charakteryzuje strukturę sekt, sposoby funkcjonowania, rolę przywódcy oraz miejsce „szarego” sekciarza w owej machinie demoralizacji, zabijania godności, osobowości i człowieczeństwa. Podane przykłady działania poszczególnych sekt i ich „praw wiary”, śmieszą czasem naiwnością, z drugiej strony przerażają sposobami manipulacji człowiekiem od sugestii, przez środki chemiczne, na agresji kończąc. Niepojęte jest, że członkowie sekt nie zauważają, iż są wykorzystywani np. jako tania siła robocza. Szczególnie odrażające są praktyki nadużyć seksualnych, odzierające człowieka z godności, czyniące go moralnym „wrakiem”. Autor wskazuje też sposoby postępowania wobec osób, które przynależąc do jakiejś sekty, próbują uwolnić się, co jest zadaniem nielatwym, a czasem wręcz niemożliwym i kończącym się tragicznie.

Książka ta zdaje się być ostrzeżeniem, a jednocześnie apelem o czujność, bo „przeciwnik, diabeł, jak lew ryczący krąży szukając kogo pożreć” (1P 5,8). Moim zdaniem mogłaby ona być też wspólnym antidotum dla rozentuzjuszowanych „sektarzy”.

Anna Brulińska

Randall N. Baer, o. Samuel Rouvillois, *W matni New Age. New Age - kultura i filozofia*, Wydawnictwo M i Rhema, Kraków 1996, ss. 431.

W ostatnich latach można zaobserwować rozszerzanie się wpływów zjawiska określanego anglojęzycznym terminem „New Age”. Trudno jest krótko a zarazem dokładnie sprecyzować, czym ono jest. Ogólnie mówiąc New Age to pseudoreligijny ruch, który zapowiada „nową epokę” (ang. „new age”). Określany bywa jako „nowoczesna wiara” w czarną magię, podkolorowany nauką i ekologią jest bardzo często lansowany przez mass media i inne środki propagandy. Wiele już napisano o zagrożeniach jakie niesie New Age. Jednak jest to temat ciągle aktualny. Zagrożenia wciąż są obecne, a co więcej narastają w zastraszającym tempie. Nic więc dziwnego, że raz po

raz pojawiają się pozycje na nowo poruszające wyżej wspomniany problem. Jedną z nich jest książka Randall'a Baer'a i o. Samuela Rauvillois'a *W matni New Age. New Age kultura i filozofia*. Została ona wydana w 1996 r. nakładem dwóch krakowskich wydawnictw: Wydawnictwa „M” i „Rhema”. Otrzymała imprimatur Kurii Metropolitalnej w Krakowie.

Pozycja ta składa się właściwie z dwóch odrębnych części. Autorem pierwszej jest Randall N. Baer - człowiek, który osiągnął znaczenie w światowym ruchu New Age. Był uznanym ekspertem w jednej z gałęzi New Age zwanej „mocą kryształu”, oraz znawcą filozofii ruchu. Drugą część napisał o. Samuel Roubillois, który jest kapłanem i wykładowcą filozofii w l'Ecole St. Jean, od 1982 r. we wspólnocie św. Jana we Francji.

Pierwsza część zatytułowana *W matni New Age* składa się z 12 rozdziałów opatrzonych prologiem, epilogiem i dodatkami. Na początku autor przedstawia historię swojego kontaktu z New Age. Rozpoczyna krótką charakterystyką siebie przed zetknięciem się z ruchem. Dalej ukazuje moment przełomu, który dokonał się w okresie młodzieńczego kryzysu duchowego. Następnie przedstawia swoje pograżenie się w matni New Age. Opowiada jak przez lekturę rozmaitych książek, o tematyce związanej z ruchem, narkotyczne wizje, praktyki buddystyczne, uprawianie jogi, „techniki mocy umysłu”, kontakty z duchami i wiele innych praktyk coraz bardziej wiązał się z New Age. Mówi także o swojej karierze, uwieńczonej pozycją lidera. Ukazuje wreszcie dramatyczny moment przełomu i długą, pełną poszukiwań drogę nawrócenia. Opowiada także o swoim życiu po nawróceniu oraz o działalności jaką prowadził przeciw ruchowi New Age. W dalszej części przedstawia ruch z pozycji byłego działacza. Ukazuje m.in. szereg praktyk wyraźnie zakazanych przez Pismo Święte, przytaczając odpowiednie cytaty. Píše też o tych praktykach, które nie są może wspomniane przez Pismo Święte, ale ze swej natury są niedozwolone, niebezpieczne i złe. Ukazuje też New Age niejako od środka, odsłaniając szereg nieprawości, które charakteryzują ten ruch. Słowem dokładnie przedstawia zagrożenie i to z wielu aspektów. Píše również czym żyje New Age dzisiaj i o kilku drogach, którymi wchodzi we współczesne społeczeństwo. Ukazuje również stosunek ludzi zaangażowanych w ruch do chrześcijan. Píše również jak pomóc innym wyrwać się z New Age, apelując jednocześnie o większe zaangażowanie się chrześcijan w taką właśnie pomoc. Epilog to list otwarty do ludzi New Age w którym autor woła o opamiętanie i szukanie prawdy, starając się ukazać drogę ku temu. Pracę ubogacają dodatki - 7 indeksów, które zawierają różne terminy związane z New Age.

Drugą częścią prezentowanej przeze mnie pozycji jest praca o. Samuela Rouvilloisa pt. *New Age - kultura i filozofia*. Rozpoczyna ją wnikliwa prezentacja New Age. Zawiera ona analizę źródeł ruchu, a także charakterystyki poszczególnych jego nurtów. Następnie jest analiza krytyczna ruchu. Po niej analiza filozoficzna, która ukazuje różne dziedziny filozofii New Age. Dalej Autor ukazuje problem życia duchowego. Następnie przedstawia chrześcijańskie spojrzenie na takie sprawy jak m.in. Osoba Chrystusa, religia, łaska, rzeczy ostateczne, konfrontując je z poglądami i wierzeniami New Age. O. Samuel Rouvillois kończy swą pracę ogólnymi wnioskami na temat ruchu. Do pracy dołączony jest aneks, który zawiera „Kartę New Age” - mówiącą o zasadach dla członków ruchu i technikach formacji w ramach Nowej Ery. Pozycja zawiera także bibliografię.

Streszczoną przeze mnie książkę uważam za bardzo ciekawą i wartą przeczytania. Składa się na to szereg czynników. Już sama, nazwijmy to kompozycja, zasługuje na uznanie. Najpierw praca byłego działacza New Age, potem wieloaspektowa analiza dokonana przez wykładowcę filozofii. Poza tym każda z dwóch części odznacza się charakterystycznymi dla siebie zaletami. Praca Radnalla Baer'a jest godna polecenia ze względu na to, że napisał ją człowiek, który przez 15 lat miał do czynienia z New Age i osiągnął nawet pozycję lidera. Spojrzenie, które przedstawia w swej pracy zyskuje przez to na dokładności i wiarygodności. Na uwagę zasługuje także fakt, że autor ukazuje szereg niebezpieczeństw grożących zwłaszcza młodym poszukującym ludziom. Gama zjawisk i praktyk New Age przedstawionych w całej pracy Randalla Baer'a jest, bez żadnej przesady bardzo, bardzo szeroka. Ukazuje nam to jak liczne są pola, na których można zetknąć się i pogрузić w New Age. Przedstawienie ruchu dokonane przez Randalla Baer'a daje czytelnikowi, który się z nim zapozna, dość dużą orientację, gdy chodzi o to, czym jest New Age. Na dużą uwagę zasługuje fakt przytaczania przez autora licznych cytatów z Pisma Świętego. Daje to możliwość skonfrontowania zjawisk i praktyk ruchu Nowej Ery z Wolą Pana Boga przekazaną w Słowie Bożym. Umożliwia też argumentację opartą na Piśmie Świętym w dyskusji na temat New Age. Ciekawym jest ukazanie poglądów ludzi Nowej Ery na chrześcijaństwo. Dużą zaletą jest ukazanie współczesnego oblicza ruchu i jego działalności w dzisiejszych czasach. Trudno też nie doceniać indeksów znajdujących się na końcu pracy. To tylko niektóre z zalet pracy Randalla Baer'a.

Równie ciekawą, lecz nieco bardziej poważną i naukową jest druga część pozycji. Prezentacja New Age dokonana przez o. Samuela Rovillois'a jest również bardzo dokładna szeroka i wnikliwa. Na uwagę zasługują analizy podejmowane z różnych aspektów. Dokonane w sposób systematyczny i uporządkowany mogą stanowić dobre źródło naukowej wiedzy o New Age. Nie sposób też pominąć szerokiej konfrontacji ruchu z chrześcijaństwem.

Całość pozycji, czyli obie razem wzięte, daje możliwość wyboru w zależności od tego, czego chcemy dowiedzieć się na temat Nowej Ery. Kompozycja pracy także bardzo ułatwia dostęp do potrzebnych informacji. Tytuły rozdziałów trafnie ujmują istotę zawartych w nich treści. Dodatkowo rozdziały podzielone są na węższe bloki tematyczne. To sprawia, że książka jest uporządkowana i w razie potrzeby w miarę łatwo można dotrzeć do potrzebnych informacji. Pozorną wadą pracy jest to, że pierwsza jej część, dotyczy New Age w USA. Pozorną dlatego, że dzięki temu czytelnik z Europy może skorzystać z doświadczeń amerykańskich. Jest to ważne teraz, gdy fala New Age coraz bardziej rozlewa się także w naszym kraju.

Randall Baer wyraził swoją opinię o rozszerzaniu się ruchu: „*To co kiedyś uważane było przez niektórych obserwatorów jedynie za przejściowe zjawisko, rozrasta się do niebotycznych rozmiarów, rozszerza swoje wpływy oraz pociąga za sobą miliony ludzi w różnym wieku*”. Wziąwszy pod uwagę tę wypowiedź i fakty związane z New Age, których coraz więcej możemy zaobserwować wokół nas, trudno nie zgodzić się, że temat ruchu jest coraz bardziej aktualny. Warto więc szerzej zapoznać się z problematyką New Age. Wspaniałą okazją do tego jest książka, którą starałem się zrecenzować i do której przeczytania bardzo zachęcam.